

Ida-Viru maakonnas Alutaguse vallas Puhatu külas riigimetsa kvartali KN112 eraldisel 7 lageraie keskkonnamõju hindamise algatamata jätmine

1. OTSUSTUS

Lähtudes Riigimetsa Majandamise Keskuse (registrikood 70004459) volitatud esindaja Erki Põldoja poolt 31.05.2024 esitatud metsateatisest, võttes aluseks keskkonnamõju hindamise ja keskkonnajuhtimissüsteemi seaduse (KeHJS) § 3 lõike 1 punkt 2, § 6 lõike 2 punkt 22 ja lõige 4, § 9 lõige 1, § 11 lõiked 2 ja 8¹, metsaseaduse (MS) § 41 lõige 8¹ ning Vabariigi Valitsuse 29.08.2005 määruse nr 224 „Tegevusvaldkondade, mille korral tuleb anda keskkonnamõju hindamise vajalikkuse eelhindang, täpsustatud loetelu” § 1 lõige 1 ja § 15 punkt 8 ning keskkonnaministri 16.08.2017 määruse nr 31 „Eelhindangu sisu täpsustatud nõuded”, **otsustab Keskkonnaamet:**

1.1 Jätta algatamata Ida-Viru maakonnas Alutaguse vallas Puhatu külas riigimetsa kvartali KN112 eraldisel 7 (Permisküla metskond 53 maaüksus, katastriüksus tunnusega 22901:005:0125) lageraie keskkonnamõju hindamine (KMH).

1.2 Täiendavad keskkonnameetmed lisaks õigusaktidest tulenevatele üldistele nõuetele ei ole vajalikud.

1.3 Keskkonnauuringud ei ole vajalikud.

Keskkonnamõju eelhindamise otsus avalikustatakse 14 päeva jooksul otsuse tegemisest väljaandes Ametlikud Teadaanded (AT).

2. ASJAOLUD JA ÕIGUSLIKUD ALUSED

2.1 Riigimetsa Majandamise Keskuse (registrikood 70004459) volitatud esindaja Erki Põldoja esitas 31.05.2024 Keskkonnaametile metsateatise, millega kavandatakse lageraiet riigimetsa kvartali KN112 eraldisel 7 (2,2 ha suurusel alal hinnangulise raie mahuga 512 tm). Metsateatis on registreeritud metsaressursi arvestuse riiklikus registris (metsaregister) nr-ga 50001018692.

Kavandatava raieala mõjualasse (milleks on kuni 30 m)¹ jääb siseriiklikult Vabariigi Valitsuse 17.12.2020 määrusega nr 97 „Alutaguse rahvusparki kaitse-eeskiri” (edaspidi *kaitse-eeskiri*) kaitse alla võetud **Alutaguse rahvusparki Puhatu piiranguvöönd ja Puhatu soo sihtkaitsevöönd ning** Natura 2000 võrgustikku² kuuluvad **Puhatu loodusala ja Puhatu linnuala**.

2.2 Keskkonnaamet annab KMH eelhindangu selle kohta, kas kavandatav tegevus on olulise keskkonnamõjuga või mitte ning otsustab KMH algatamise või algatamata jätmise üle (KeHJS § 3 lõike 1 punkt 2, § 6 lõike 2 punkt 22, § 6¹ lõige 3, § 7 punkt 4, § 9 lõige 1, § 11 lõiked 2 ja 4, MS § 41 lõige 8¹ ning Vabariigi Valitsuse 29.08.2005 määruse nr 224 „Tegevusvaldkondade,

¹ Runnel, K. 2021. RMK rakendusuuring „Kaitstavate metsafragmentide eesmärgipärasuse suurendamine”. https://media.rmke.ee/files/Rakendusuuring_Metsafragmentid_lopparuanne_R1.pdf

² Vabariigi Valitsuse 05.08.2004 korraldus nr 615 „Euroopa Komisjonile esitatav Natura 2000 võrgustiku alade nimekiri”.

mille korral tuleb anda keskkonnamõju hindamise vajalikkuse eelhindang, täpsustatud loetelu” § 1 lõige 1 ja § 15 punkt 8). KMH vajalikkuse üle otsustamisel lähtutakse KMH eelhindangust (KeHJS § 6 lõige 2 punkt 22, § 11 lõige 2³). Eelhindang lisatakse KMH algatamise või algatamata jätmise otsusele (KeHJS § 6 lõige 2 punkt 22, § 11 lõige 4). Keskkonnaamet teavitas 26.06.2024 haldusmenetluse seaduse § 41 alusel metsateatise nr 50001018692 menetlustähtaja ületamisest (kiri on registreeritud Keskkonnaameti dokumendihaldussüsteemis nr-iga 13-4/24/13703).

3. EELHINNANG

Keskkonnaamet annab KMH eelhindangu arendaja esitatud ja muu asjakohase teabe alusel ning lähtudes kavandatavast tegevusest, selle asukohast ning eeldatavast keskkonnamõjust (KeHJS § 6¹ lõige 3). Eelhindangu sisu täpsustatud nõuded on KeHJS § 6¹ lõike 5 alusel kehtestatud keskkonnaministri 16.08.2017 määrusega nr 31 „Eelhindangu sisu täpsustatud nõuded”.

3.1 Kavandatav tegevus

3.1.1 Tegevuse iseloom ja maht

Lageraie on kavandatud 2,2 ha suurusel alal hinnangulise raiemahuga 512 tm. Lageraie on uuendusraie (MS § 28 lõige 4 punkt 1), mida tehakse, et võimaldada metsa uuendamist või uuenemist (MS § 28 lõige 6). Lageraie korral raiutakse raielangilt ühe aasta jooksul raie algusest arvates kõik puud, välja arvatud seemnepuudeks jäetavad 20–70 hajali või mõnepuuliste gruppidega paiknevat mändi, arukaske, saart, tamme, sangleppa, künnapuud või jalakat ühe hektari kohta ja elujõuline järelkasv ning säilikuud ehk elustiku mitmekesisuse tagamiseks vajalikud puud või nende säilinud püstiseisvad osad (MS 29 lõige 1). Seega, lageraie eesmärgiks on metsa uuendamine, uue metsapõlve rajamine.

3.1.2 Tegevuse seos asjakohaste strateegiliste planeerimisdokumentidega ning lähipiirkonna praeguste ja planeeritavate tegevustega

Permisküla metskond 53 maaüksus asub Ida-Viru maakonnas Alutaguse vallas, kus kehtib Alutaguse Vallavolikogu 29.10.2020 otsusega nr 285 kehtestatud Alutaguse valla üldplaneering³, millega alale raiepiiranguid ei ole sätestatud.

3.1.3 Ressursside, sealhulgas loodusvarade, nagu maa, muld, pinnas, maavara, vesi ja looduslik mitmekesisus, näiteks loomastik ja taimestik, kasutamine

Kavandatava tegevuse eesmärk on võimaldada taastuvate loodusressursside (puit) kasutust. Kavandatud lageraie käigus taastumatuid loodusressursse kasutusse ei võeta. Metsatööl metsakaitse (veerežiim, ökosüsteem, pinnas) tagamine on reguleeritud metsa majandamise eeskirja⁴ §-s 19 sätestatuga.

3.1.4 Tegevuse energiakasutus

Energiakasutus raietööl on masinate kütuse tarbimine.

3.1.5 Tegevusega kaasnevad tegurid, nagu heide vette, pinnasesse ja õhku ning müra, vibratsioon, valgus, soojus, kiirgus ja lõhn

³ Kättesaadav: <https://www.alutagusevald.ee/uldplaneering>

⁴ Keskkonnaministri 27.12.2006 määrus nr 88 „Metsa majandamise eeskiri”.

Nõuetele vastava tehnika kasutamisel ei kaasne raietöödel saasteainete heidet pinnasesse, vette või välisõhku. Valguse, kiirguse ja lõhnareostust tegevusega teadaolevalt ei kaasne, samuti ei põhjusta tööde läbiviimine norme ületavat vibratsiooni või müra.

3.1.6 Tekkivad jäätmed ning nende käitlemine

Raietöödega ei kaasne jäätmete teket. Metsamajandusjääke ehk raidmeid ei käsitleta jäätmetena.

3.1.7 Tegevusega kaasnevate avariilukordade esinemise võimalikkus, sealhulgas heite suurus

Raietöödel on keskkonnamõju põhjustavate avariide esinemine ebatõenäoline, raietöid teostatakse tehnilistele nõuetele vastavate masinatega.

3.1.8 Tegevuse seisukoht asjakohaste suurõnnetuste või katastroofide ohust, sealhulgas kliimamuutustest põhjustatud suurõnnetuste või katastroofide ohust teaduslike andmete alusel

Raietöödega ei kaasne suurõnnetuste või katastroofide tekke ohtu.

3.2 Kavandatava tegevuse asukoht ja mõjutatav keskkond

3.2.1 Olemasolevad ja planeeritavad maakasutused ning seal toimuvad või planeeritavad tegevused

Permisküla metskond 53 maaüksuse sihtotstarve on 100% maatulundusmaa ja see asub hajaasustuspriirkonnas. Muid kavandatud raieid (metsaregistris kehtivaid registrikandeid raieteks) kavandatava raieala mõjualas (milleks on kuni 30 m) ei ole.

Raiega maakasutust ei muudeta, metsamaa kõlvik säilib ja ala jääb jätkuvalt kasutusse metsamaana. Lageraie järgselt on metsaomanikul kohustus tagada metsa uuenemine (MS § 24 lõige 3, § 25 lõige 1).

3.2.2 Alal esinevad loodusvarad, sealhulgas maa, muld, pinnas, maavara, vesi ja looduslik mitmekesisus, nende kättesaadavus, kvaliteet ja taastumisvõime

Raiealal ei esine taastumatuid loodusvarasid. Kvartali KN112 eraldis 7 asub jänesekapsa-kõdusoo kasvukohatüübis, alal kasvab küpse metsa arenguklassi kuuluv kase enamusega puistu.

3.2.3 Keskkonna vastupanuvõime, mille hindamisel lähtutakse märgalade, jõeäärsete alade, jõesuudmete, randade ja kallaste, merekeskkonna, pinnavormide, maastike, metsade, Natura 2000 võrgustiku alade, kaitstavate loodusobjektide, alade, kus õigusaktidega kehtestatud nõudeid on ületatud või võidakse ületada, tiheasutusega alade ning kultuuri- või arheoloogilise väärtusega alade vastupanuvõimest

Kavandatavast raiest otseselt mõjutatud piirkond on ala, kus raie läbi viiakse. Raielangiga piirnevatel aladel võib esineda ajutisi häiringuid, kuid need ei mõjuta keskkonna vastupanuvõimet. Raiet kavandatakse metsamaastikus, raieala ei paikne veekogude rannal või kaldal ega märgalal ning alal ei ole erilist tähelepanu vajavaid pinnavorme.

Eesti looduse infosüsteemi (edaspidi EELIS) andmetel asub raieala terves ulatuses II kategooria kaitsealuse⁵ linnuliigi metsise (*Tetrao urogallus*) elupaigas registrikoodiga KLO9133453 (väljaspool kukkede mänguala).

Kavandatava raiealaga piirnevale alale, st mõjualasse (milleks loetakse kuni 30 m) jääb Alutaguse rahvusparki Puhatu piiranguvöönd ja Puhatu soo sihtkaitsevöönd, Natura 2000 võrgustikku⁶ kuuluvad Puhatu loodusala ja Puhatu linnuala, I kategooria kaitsealuse⁷ linnuliigi kaljukotka (*Aquila chrysaetos*) elupaik registrikoodiga KLO9128312 ning loodusdirektiivi⁸ elupaigatüüp (metsaelupaik) soostuvad ja soo-lehtmetsad (9080*).

Alutaguse rahvusparki Puhatu piiranguvööndi kaitse-eesmärk on elustiku mitmekesisuse ja maastikuilme säilitamine ning kaitsealuste liikide, muu hulgas ida-võsalille elupaikade kaitse (kaitse-eeskirja § 14) ning Puhatu soo sihtkaitsevööndi kaitse-eesmärk koosluste arengu tagamine üksnes loodusliku protsessina, vajaduse korral inimtegevusest rikutud koosluste looduslikkuse eelnev taastamine, elustiku mitmekesisuse säilitamine ning kaitsealuste liikide ja nende elupaikade kaitse (kaitse-eeskirja § 9).

Puhatu linnu- ja loodusala kaitse-eesmärgid on loetletud Vabariigi Valitsuse 05.08.2004 korralduse nr 615 „Euroopa Komisjonile esitatav Natura 2000 võrgustiku alade nimekiri” lisas 1 (punkt 1 alapunkt 42 ja punkt 2 alapunkt 322).

Kultuuriväärtusi raiealal ei leidu.

Kavandatava raieala piires puuduvad teadaolevalt sellised alad, kus õigusaktidega kehtestatud nõudeid on ületatud või võidakse ületada.

3.2.4 Inimese tervis ja heaolu ning elanikkond

Tervisemõjud saavad tekkida lähtuvalt mõjuallikast järgmistes valdkondades: müra, vibratsiooni ja välisõhu saastega kaasnevad tervisemõjud, joogivee kvaliteet ja kättesaadavus. Metsakasutusõiguse kitsendused, mis on seatud avalik-õigusliku isiku omandis olevas metsas ja piiramata või tähistamata erametsa kasutamiseks, on sätestatud MS §-s 35. Kavandatava raiega selliseid mõjusid ei kaasne.

3.3 Hinnang keskkonnamõju olulisusele (mõju suurus, ulatus ja tõenäoliselt mõjutatava elanikkonna suurus, mõju avaldumise tõenäosus ja aeg, mõju tugevus, laad, kestus, sagedus, pöörduvus ja piiriülesus)

Alljärgnevalt on toodud kavandatava lageraie keskkonnamõju olulisuse hinnang koos põhjenduste ja selgitustega.

Kavandatava raie mõju keskkonnaelementidele:

Vesi – raiealal ja selle läheduses ei asu veekogusid, seega raie veekogusid ei mõjutata.

Välisõhk ja kliima – kavandataval raiel ei ole olulist mõju välisõhule ja kliimale, üksikud raied eraldi ei takista kliimaeesmärkide saavutamist.

⁵ Vastavalt Vabariigi Valitsuse 20.05.2004 määruse nr 195 „I ja II kaitsekategooriana kaitse alla võetavate liikide loetelu” § 8 lg 2 punktile 16.

⁶ Vabariigi Valitsuse 05.08.2004 korraldus nr 615 „Euroopa Komisjonile esitatav Natura 2000 võrgustiku alade nimekiri”.

⁷ Vastavalt Vabariigi Valitsuse 20.05.2004 määruse nr 195 „I ja II kaitsekategooriana kaitse alla võetavate liikide loetelu” § 4 lg 2 punktile 9.

⁸ Nõukogu direktiiv 92/43/EMÜ, looduslike elupaikade ning loodusliku loomastiku ja taimestiku kaitse kohta, <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/ET/TXT/PDF/?uri=CELEX:01992L0043-20070101&from=EN>

Maastik ja looduslik mitmekesisus – raie on kavandatud vastavalt kehtivatele õigusaktidele, langi suurus ei ületa MS § 29 lõikega 11 sätestatud maksimaalselt lubatud lageraieangi pindala ja alale jäetakse säilikipuid ehk elustiku mitmekesisuse tagamiseks vajalikke puid 5 tm/ha, seega ei mõjuta raie eelduslikult oluliselt maastikuilmet ega looduslikku mitmekesisust.

Elanikkonnale, inimese tervisele, heaolule ja varale, kultuuripärandile ja kaitstavatele loodusobjektidele ning nende omavahelistele seostele – kavandatav raie neid elemente ei mõjuta. Raietööde mõju on lokaalne, elanikkonda ei mõjuta.

Raie teostamisel avalduvad võimalikud mõjud eelkõige tööde tegemise ajal. Kavandatav raie on ühekordse lühiajalise mõjuga, kestusega kuni üks kuu. Raietööde teostamise järgselt mõjud pöörduvad – langi uuenemine tagatakse MS §-s 24 sätestatud korras. Kavandatava tegevusega ei kaasne piiriülest mõju.

3.3.1 Mõju Natura 2000 võrgustiku alale

3.3.1.1 Natura 2000 ala kaitse-eesmärgid ja nende kirjeldused

Kavandatava lageraieala mõjualas (milleks loetakse kuni 30 m) asuvad Puhatu loodusala ja Puhatu linnuala.

Eelhinnangu tulemusel selgub, kas tegevusega võib kaasneda eraldi või koos muude tegevustega eeldatavalt oluline ebasoodne mõju Natura 2000 võrgustiku ala kaitse-eesmärkidele. Käesoleval juhul ei ole tegevus vajalik Puhatu loodusala ja Puhatu linnuala kaitse-eesmärkide saavutamiseks.

Loodusdirektiivi artikkel 6 lõige 1 kohustab liikmesriike kehtestama erikaitsealade suhtes meetmed, mis vastavad aladel esinevate metsaelupaikade ökoloogilistele vajadustele. Sama direktiivi artikkel 6 lõige 2 kohustab vältima elupaikade halvenemist ja oluliste liikide häirimist. Euroopa Komisjoni Natura 2000 alade kaitsekorralduse juhendi⁹ järgi tuleb elupaikade halvenemisena käsitleda olukorda, kui väheneb elupaigatüübi pindala sellel alal või kui halvenevad elupaiga kaitsestaatus pikaajaliseks säilimiseks vajalikud funktsioonid ja struktuur võrreldes nende esialgse (Natura võrgustiku liitumise hetke) või taastatud seisundiga.

Looduskaitseseaduse (LKS) § 69 kohaselt korraldatakse Natura 2000 alade kaitset siseriiklike kaitstavate loodusobjektide kaudu, ehk eespoolviidatud erinõuded tuleb tagada, rakendades nende alade kaitsekorda. Sealhulgas tuleb neid arvesse võtta metsateatiste menetlemisel.

Metsaelupaikade seisund ei ole loodusdirektiivi rakendamise aruande¹⁰ järgi valdavas osas soodne. See viitab sellele, et metsaelupaikade pindala ja või seisund on võrreldes esialgse seisundiga vähenenud. Seega vältimaks elupaikade seisundi jätkuvat halvenemist, tuleb tagada, et ühegi hetkel teadaoleva elupaiga pindala ja seisund selleks moodustatud erikaitsealadel ei väheneks.

3.3.1.2 Kavandatava tegevuse mõju prognoosimine Natura 2000 alale

Kavandatud raieala ei asu Puhatu looduslal ega Puhatu linnualal, kuid loodus- ja linnuala asuvad raieala 30 m mõjualas. Raieala ning loodus- ja linnuala vahele jääb ca 4 m laiune siht.

⁹Natura 2000 alade kaitsekorraldus. Elupaikade direktiivi 92/43/EMÜ artikli 6 sätted (2019/C 33/01)lk 21-22.)
[https://eur-lex.europa.eu/legal-content/ET/TXT/PDF/?uri=CELEX:52019XC0125\(07\)&from=EN](https://eur-lex.europa.eu/legal-content/ET/TXT/PDF/?uri=CELEX:52019XC0125(07)&from=EN)

¹⁰ Loodusdirektiivi rakendamise aruanne. Allikas:
http://cdr.eionet.europa.eu/Converters/run_conversion?file=ee/eu/art17/envxtxasa/EE_habitats_reports-20190725-083848.xml&conv=589&source=remote

Küll aga jäävad kavandatud raied **Puhatu linnuala** kaitse-eesmärgiks oleva II kategooria kaitsealuse liigi **metsise** (*Tetrao urogallus*) elupaika registrikoodiga KLO9133453.

Nagu enamik liike, on metsis tundlik munemis- ja haudumisaegse häirimise suhtes. Metsise kaitse tegevuskava kohaselt on metsise põhiliseks häirimiseks pesitsusperioodil tehtavad metsatööd, trasside raied ning teised metsas tehtavad tööd. Pesitsusaegsed raied võivad viia pesitsuse ebaõnnestumiseni. Mängu-, pesitsuse ja poegade kasvatamise perioodiks on metsise puhul ajavahemik 1. aprillist kuni 15. juulini. Sel perioodil elupaigas raietöödest hoidumine aitab vältida metsiste sigimisaegset häirimist ning pesade ja munade hävitamist ja tagada metsiste eduka pesitsemise. Tulenevalt LKS § 55 lõikest 5 on kaitsealuse loomaliigi isendi tahtlik häirimine paljunemise ja poegade kasvatamise ajal keelatud, mistõttu seatakse raietöödele ajaline piirang.

Lisaks jääb kavandatud raie mõjualasse Puhatu linnuala kaitse-eesmärgiks oleva I kategooria kaitsealuse liigi **kaljukotka** (*Aquila chrysaetos*) elupaik registrikoodiga KLO9128312. Kaljukotka kaitse tegevuskava¹¹ kohaselt pesitseb kaljukotkas kõrvalistes soo- ja metsamassiivides. Pesa asub soo servas või soosaare metsas, mõnikord raiesmiku servas, tavaliselt põlismännil, ka kuusel, haaval. Toitumisala on avamaastikul (lagesoos). Pojad kooruvad aprilli teisel poolel ning lennuvõimestuvad keskmiselt juuli alguses. Häirimise suhtes eriti tundlik periood kestab 15. veebruarist 31. juulini. Ohuks on toitumisalade hävinemine ja kvaliteedi langus (soode kuivendamise tagajärjel), pesitsusaegne häirimine, pesapuistu raie.

Antud juhul on kaljukotka elupaigaks piiritletud piisavalt suur (9664,08 ha) ja sobilik ala. Kuna elupaigas raiet ei tehta, siis elupaiga pind ei vähene, samuti ei ole elupaigal ja raiealal ühist piiri (kaardiandmetel paikneb elupaik raieala kirdenurgast vähemalt 4 m kaugusel teisel pool kvartalisiht). Eeltoodust lähtuvalt ei mõjuta kavandatud lageraie oluliselt kaljukotka elupaiga seisundit ja on kooskõlas linnuala kaitse-eesmärkidega.

Metsise ja kaljukotka ning nende elupaikade kaitse on tagatud siseriiklike õigusaktidega (sh LKS-ga). Alutaguse rahvusparki moodustamisel (sh piiride paika panemisel ja kaitsekorra määramisel) on arvestatud, et ka Natura 2000 võrgustikku kuuluvate alade kaitse-eesmärgid oleksid kaitstud.

Kavandataval raiealal ei ole registreeritud **Puhatu loodusala** kaitse-eesmärgiks olevaid loodusdirektiivi elupaigatüüpe ega liikide leiukohti (elupaiku), kuid kavandatava raiealaga piirneval alal, st raieala 30 m mõjualas on registreeritud ala, kus on 2013 a inventeeritud loodusdirektiivi I lisas nimetatud elupaigatüüp (metsaelupaik) **soostuvad ja soo-lehtmetsad (9080*)**, mis jääb Puhatu loodusala piiresse ja mille kaitsmine on ühtlasi ka Puhatu loodusala kaitse-eesmärgiks. Antud elupaik on esinduslikkusega C (arvestatav) ja elupaigatüübi üldine looduskaitseväärus (üldine hinnang elupaiga kaitseväärusele) on hinnatud väärusega C (keskmine). Metsaelupaigatüübi alal raiet ei toimu, seega elupaiga pindala ei vähendata. Uuringu (Runnel, K. 2021) andmetel võib piirnev raie 30 m servavööndis vähendada nii sihtliikidele olulisi elupaiku (struktuurielemente) kui ka otseselt sihtliikide ohtrust ja liigirikkust. Seega, metsaelupaigale võib mõjuala ulatuses lageraie (ja teiste raiete, mille tulemusel tekib lage ala) tegemisel olla negatiivne mõju. Antud juhul on elupaik piisavalt suur (31,9 ha) ning elupaiga ja kavandatava lageraie vahel jääb ca 4 m laiune kvartalisiht. Samuti paikneb raieala metsaelupaigast lõunasuunas ehk lageraie ei ava elupaika valitsevatele (lääne) tuultele ega tekita/suurenda seeläbi eeldatavasti oluliselt tormikahjustuste ohtu. Servaalal võib esineda vähesel määral mikrokliimatiliste tingimuste (valgus, niiskus, temperatuur) muutust,

¹¹ Keskkonnaameti peadirektori 3.12.2018 käskkirjaga nr 1-1/18/300 kinnitatud "Kaljukotka (*Aquila chrysaetos*) kaitse tegevuskava 2018-2022" (leitav: https://old.envir.ee/sites/default/files/kaljukotka_ktk_2018-2022_revgs_02.07.2018.pdf)

kuid eeldatavasti ei mõjuta raie oluliselt elupaika ning seeläbi sihtliikide ohtrust ja liigirikkust. Eeltoodust võib järeldada, et kavandatud raiel ei ole olulist mõju metsoelupaigale.

Puhatu loodus- ja linnuala kaitse-eesmärkide kaitse on tagatud siseriikliku kaitseala (Alutaguse rahvuspark) moodustamisega. Siseriiklike kaitsealade moodustamisel (sh piiride paika panemisel ja kaitsekorra kavandamisel) on arvestatud, et ka Natura 2000 võrgustikku kuuluvate alade kaitse-eesmärgid oleksid kaitstud.

Kavandataval raialal ja selle 30 m mõjualas ei ole registreeritud lisaks eelnimetatutele muid Natura 2000 võrgustikku kuuluvate alade kaitse-eesmärkideks olevaid loodusdirektiivi elupaigatüüpe ega kaitsealuste liikide leiukohti. Kavandatav raietegevus Puhatu loodus- ja linnuala kaitse-eesmärke ei kahjusta. Kavandatav raie ei mõjuta ebasoodsalt Puhatu loodus- ja linnuala kaitse-eesmärke ega nimetatud ala terviklikkust.

3.3.1.3 Mõju kaitstavale loodusobjektile

Kavandatav raieala asub II kategooria kaitsealuse liigi metsise elupaigas ja I kategooria kaitsealuse liigi kaljukotka elupaik ning loodusdirektiivi elupaigatüüp 9080* jäävad raieala 30 m mõjualasse. Mõju Alutaguse rahvusparki kaitse eesmärkidele (metsis, kaljukotkas, metsoelupaik 9080*), mis kattuvad Puhatu loodus- ja linnuala kaitse-eesmärkidega, on käsitletud punktis 3.3.1.2.

Leiukohtade piiritlemisel on juba arvestatud, et liikidel oleks piisavalt suur ja sobiv elupaik/kasvukoht. Alutaguse rahvusparki Puhatu soo sihtkaitsevööndi kaitsekord, mis mh hõlmab majandustegevuse ja loodusvarade kasutamise keeldu, tagab kaitse ka antud liikidele. Kuna raiega kaljukotka elupaiga pindala ei vähendata ja metsise elupaigast raiutakse vaid väga väike osa, mis elupaikade pindala ja ringpiiriga võrreldes on ebaoluline, siis kavandatud raie oluliselt nimetatud liike ei mõjuta.

Muid kaitstavaid loodusobjekte kavandatava raieala 30 m mõjualas registreeritud ei ole, seega raietegevus kaitstavaid loodusobjekte ei kahjusta.

3.3.2 Kavandatava tegevuse koosmõju muude asjakohaste toimuvate või mõjualas planeeritavate tegevustega

Kvartali KN112 eraldisel 7 kavandatava raiealaga piirnevatel aladel teisi raieid ei kavandata.

Alutaguse rahvusparki piiritlemisel ja kaitsekorra määratlemisel on arvestatud kaitseväärtuste (sh Natura 2000 võrgustikku kuuluva Puhatu loodus- ja linnuala kaitse-eesmärkide) säilimisega. Seega, kavandataval raiel ei ole olulist mõju loodusala kaitse-eesmärkidele.

Raie on kooskõlas üldplaneeringuga, LKS-ga ja MS-ga ning muude õigusaktidega, seega ei ole kavandataval raiel eelduslikult olulist koosmõju kaitse-eesmärkidele.

3.3.3 Ebasoodsa mõju tõhusa ennetamise, vältimise, vähendamise ja leevendamise võimalused

Antud raie puhul on asjakohased alljärgnevad üldreeglid:

Säilikpuid tuleb lageraielangile jätta vastavalt MS § 29 lõige 1 punkti 3 nõuetele (kuni 5 ha suuruse langi puhul vähemalt 5 tm/ha). Nõuded säilikpuude ehk elustiku mitmekesisuse tagamiseks jäetavate puude ja nende säilitamise kohta on sätestatud metsa majandamise eeskirja §-s 13.

LKS § 55 lõige 6 sätestab, et kaitsealuse loomaliigi isendi püüdmine ja tahtlik häirimine paljunemise, poegade kasvatamise, talvitumise ning rände ajal on keelatud. Raietööde (sh metsamaterjali kokkuvedu) tegemine on metsise paljunemise ja poegade kasvatamise perioodil 1. aprillist kuni 15. juulini keelatud. LKS § 55 lõikest 6¹ lähtuvalt on keelatud looduslikult esinevate lindude pesade ja munade tahtlik hävitamine ja kahjustamine või pesade kõrvaldamine ning tahtlik häirimine, eriti pesitsemise ja poegade üleskasvatamise ajal. Lindude pesitsemise tippaeg on aprilli keskpaigast suve keskpaigani, seega tagab raietöödele seatud ajaline piirang pesitsusrahu ka teistele metsalindudele.

Soovitused lähtuvalt metsise elupaiganõudlusest:

- 1) säilitada suuremaid haralisi mände (sobivad metsisele mängu- ja toidupuudeks);
- 2) hoida võimalikult palju puhmastikuga maapinda raidmetest puhtana (koondada raidmed kokkuveoteedele), et mitte vähendada oluliselt metsiste toitumiseks vajaliku puhmastiku pinda ja ligipääsetavust tibudele;
- 3) metsa uuendamisel eelistada võimalusel peapuuliigina mändi.

Metsa kokkuveoteede, laoplatsti, raielankide raidmetest puhastamise viisid ja kord on kehtestatud metsa majandamise eeskirjaga.

Töökohas peab olema varustus reostuse eemaldamiseks.

3.4 Eelhinnangu järelendus

Kavandataval lageraiel ei ole olulist mõju välisõhu kvaliteedile, maavaradele (maardlad), pinnasele, põhja- ja pinnaveele, kaitstavatele loodusobjektidele ega kultuuripärandile ning tegevus ei kahjusta inimeste tervist, heaolu ega vara. Ebasoodne mõju Natura 2000 võrgustiku alale on välistatud. Keskkonnamõju hindamise algatamine ei ole vajalik, sest:

1. On välistatud, et tegevus avaldab ebasoodsat mõju Puhatu loodusala ja Puhatu linnuala, mis kuuluvad Natura 2000 alade võrgustikku, kaitse-eesmärkidele ja ala terviklikkusele.
2. Kavandatava tegevusega ei kaasne olulist negatiivset keskkonnamõju veele ega välisõhule, samuti ei ületata piirmäärasid müra ja õhu saastatuse osas, vibratsioon eeldatavalt puudub. Tegevusega ei kaasne koosmõju teiste tegevustega.
3. Kavandatava tegevusega ei kaasne mõju inimeste tervisele, heaolule ja varale, samuti avariiolukordi või suurõnnetusi.
4. Tööde tegemisel keskkonnakaitsenõuetele vastavalt on avariiolukordade esinemine vähetõenäoline.

4. ÄRAKUULAMINE

Keskkonnamõju eelhindamise otsus avalikustatakse 14 päeva jooksul otsuse tegemisest väljaandes Ametlikud Teadaanded (AT).Eelhinnangu koostaja:

Mare Rennel
metsahoiu vanemspetsialist
metsaosakond